
Olkusz, Rynek, gm. loco, woj. małopolskie

Informator Archeologiczny : badania 34, 272-273

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Mrągowo , st. 1, wykop 5, gm. <i>loco</i> , woj. warmińsko-mazurskie	patrz: późne średniowiecze
Nowe Miasteczko , st. 4, wykop. I, gm. <i>loco</i> , woj. lubuskie, AZP 67-16/117	patrz: późne średniowiecze
Nowy Dwór , st. 7, gm. Peplin, woj. pomorskie, AZP 20-44/55	patrz: wczesna epoka żelaza
Nowy Śleszów , st. 4, gm. Żórawina, woj. dolnośląskie	patrz: wczesna epoka żelaza
Nysa , ul. Bielawska, gm. <i>loco</i> , woj. opolskie	patrz: późne średniowiecze
Obierwia-Smolińska , st. 10, gm. Lelis, woj. mazowieckie, AZP 37-70/52	patrz: neolit
OLECKO , st. II, wykop 4, gm. <i>loco</i> , woj. warmińsko-mazurskie, AZP 18-80/3	• relikty architektury z XX w. Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone od 23 do 24 czerwca przez mgr Anettę Ejdulis (autorka sprawozdania). Finansowane przez osobę prywatną. Przebadano powierzchnię około 10 m². Badana działka nr 3094 położona około 400 m na południowy zachód od jeziora Olecko Wielkie przy ul. Kopernika. Założono 2 wykopy badawcze. Jeden wzdłuż szczątkowo zachowanych fundamentów i ściany nadziemnej od strony zachodniej (budynek spłonął, a następnie teren był oczyszczany za pomocą ciężkiego sprzętu, wywieziono wówczas część gruzu, a przy okazji zniszczono podpiwniczenia i ścianki działowe). Drugi na granicy inwestycji (patrz: plan wykopów). Okazało się, że nie było wcześniejszych faz zabudowy. Stopy fundamentu znajdowały się w calcu, którym okazała się gleba pochodzenia organicznego koloru czarnego. Odślonięte fundamenty zbudowano z kamienia i cegieł ceramicznych. Ich grubość wynosiła około 75 cm. Partie nadziemne zachowały się niekompletnie (tylko ściana zachodnia, która nie została rozebrana i wywieziona jako gruz ze względu na znajdujące się tu przyłącze elektryczne) zbudowane z cegły ceramicznej i wapienno-piaskowej na zaprawie wapiennej, spękane zawilgocone oraz kruszące się. Strop nad piwnicą (zachowany) ceglany. Podpiwniczenie występuje tylko pod częścią budynku. Tynk zewnętrzny rapowany wapienno-cementowy. Głębokość fundamentów od powierzchni wykopów (wraz z podpiwniczeniem) wynosiła około 2,60 m. Piwnica była zawałona materiałem z destrukcji nadziemnych partii budynku, m.in. strop drewniany piętra, oraz znaleziono wannę, pralkę i telewizor. Teren działki pokrywała reszta gruzu oraz dachówka ze zniszczonego budynku – holenderka. Materiału archeologicznego nie pozyskano. Dokumentacja z badań znajduje się w WUOZ w Ełku. Badania nie będą kontynuowane.
OLKUSZ , Rynek, gm. <i>loco</i> , woj. małopolskie	• pozostałości budynku nowożytnego Nadzór archeologiczny, przeprowadzony od listopada do września przez Dariusza Rozmusa (autor sprawozdania, Badania Archeologiczne – Dokumentacja Zabytków). Finansowane przez Urząd Miejski w Olkuszu. Wykopy pod kable telekomunikacji biegły zwykle po trasie starych przekopów do gł. 70-80 cm. Jedynie studzienki były wkopywane głębiej. Podczas nadzoru nie uzyskano materiału archeologicznego.

Jedynym sukcesem jest stwierdzenie regulacji południowej pierzei rynku. W wykopie stwierdzono ślad ściany budynku licowanej ciosem z czerwonego piaskowca parczewskiego. Mały zakres penetracji uniemożliwił pełne prześledzenie wyglądu ściany licowanej tym ciosem. Cenna jest tylko informacja, że pierwotnie pierzeja rynku była wysunięta o 230 cm na północ w stosunku do obecnej ściany budynku starostwa. Możliwe jednak że wysunięcie to dotyczy tylko piwnicy, pod budynkiem. W związku z zaobserwowaną sytuacją zabroniono niszczenia reliktywów ściany.

W południowo-zachodnim narożniku rynku zaobserwowano fragment układu stratygraficznego warstw wyrównawczych z gierzyną (pozostałości po wytopie hutniczym ołowiu) oraz gruzem kamiennym.

Olkusz, ul. Mickiewicza,
gm. *loco*, woj. małopolskie

patrz: późne średniowiecze

Olsztyn, st. XXIII, wyk. 1,
gm. *loco*, woj. warmińsko-
mazurskie, AZP 24-61

patrz: późne średniowiecze

Oświęcim-Stare Miasto,
st. 13, gm. *loco*, woj. małopolskie,
AZP 103-49/9

patrz: późne średniowiecze

Pawłów, st. 3, gm. Zawichost,
woj. świętokrzyskie, AZP 86-
73/319

patrz neolit

Płachawy, st. 25, gm. Płużnica,
woj. kujawsko-pomorskie,
AZP 33-44/117

patrz: wczesna epoka żelaza

Płock-Grabówka, st. 62,
woj. mazowieckie, AZP 50-54/15

patrz: wczesna epoka żelaza

PODDĘBICE, gm. *loco*,
woj. łódzkie,

- dwór-pałac (XVII-XX w.)

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone od 5 do 10 października przez mgr. Janusza Pietrzaka (autor sprawozdania) i prof. Leszka Kajzera (Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego). Finansowane przez Poddębicki Dom Kultury.

Badania prowadzono przy okazji przygotowań prac remontowych. Były to pierwsze archeologiczne badania terenowe przy obiekcie. W ich trakcie wykonano 3 małe wykopy sondażowe (łączna powierzchnia około 6 m²), z których 2 ulokowano wewnątrz budynku. We wszystkich natrafiono jedynie na warstwy ziemne przemieszane w trakcie XIX- i XX-wiecznych przebudów. Mimo to w połączeniu z obserwacjami architektonicznymi poczynionymi w trakcie prac oraz danymi o dziejach budowlanych obiektu można w miarę pewnie sformułować kilka wniosków:

1. Potwierdzono dostawienie bryły kaplicy do korpusu dworu pałacu, a obserwacje terenowe sugerują, iż fakt ten można łączyć z renesansowymi fazami rozbudowy dworu i wykluczają jej dobudowanie na XIX w.

2. Potwierdza się zasadność łączenia budowy dworu z Zygmuntem Grudzińskim i jego żoną Barbarą z Karśnickich. Trudno natomiast wypowiadać się na temat możliwości wykorzystania przez nich starszej budowli murowanej, co jednak wydaje się wątpliwe. W trakcie prac budowlanych czy wkrótce po ich zakończeniu inicjatywę przejął ich syn Stefan. Jemu należy przypisać ostateczne